

Posudek bakalářské práce

Oponent práce

Jméno studenta: Bc. Lucie Černá

Název práce: Rytmická gymnastika a její potenciál v dnešní hudební výchově v mateřských školách

Vedoucí práce: Mgr. Milena Kmentová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení (známky 1 - 4)
Formulace odborného záměru a stanovení cílů práce	2
Hloubka a správnost teoretické analýzy tématu	2
Využití praktických a uměleckých zkušeností	1
Odborný styl, pojmová a terminologická úroveň	2
Práce s prameny a literaturou, etika přejímání informací	1
Adekvátnost použitých metod	2
Kvalita interpretace výsledků výzkumu	2
Logická stavba a členění práce	1
Formální úprava a náležitosti práce	2
Stylistická a gramatická správnost	2
Vlastní přínos studenta	1
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	1

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Bakalářská práce Ing. Lucie Černé zabývající se tématem rytmické gymnastiky a jejího uplatnění v současné mateřské škole je závěrečnou prací, za jejímž zpracováním je vidět množství kvalitně odvedené práce a studijního úsilí. Svým zpracováním práce záslužně zpřítomňuje málo dostupné poznatky k rytmické gymnastice, které autorka utřídila, zpřehlednila a dále jimi obohatila své znalosti v oblasti přirozené složky vzdělávání dětí předškolního věku, hudebně pohybové výchově.

V teoretické části práce autorka ozřejmuje pojem rytmická gymnastika a stručně popisuje obsah a systém rytmické gymnastiky, rozvíjející se v našem prostředí v době mezi 1. a 2. světovou válkou, k Ěmile Jaques-Dalcrozeovi. Ěmile Jaques-Dalcroze je představen zejména prostřednictvím myšlenek autorů předchozích generací. Vhodné by bylo doplnit toto pojetí o současný pohled na zakladatele rytmické gymnastiky. To zejména proto, že principy jeho výchovy jsou ve světě dále rozvíjeny a opětovně se s nimi v moderním pojetí setkávají také čeští pedagogové.

Autorka v teoretické části dále charakterizuje děti předškolního věku a jejich vývojové zvláštnosti a věnuje se rytmu jako jednomu z projevů života a složkám rytmu hudebního. Zpřehledňuje aspekty hudebně pohybové výchovy v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Jako nejpřírodnější část práce lze vnímat kapitolu, ve které jsou blíže představeny tituly věnující se rytmické gymnastice ve zmíněném meziválečném období. Autorka mj. uvádí principy, skladbu a náplň výuky rytmické gymnastiky.

V praktické části práce si autorka vytyčila cíl výzkumu a stanovila výzkumné otázky. Výzkumný cíl by mohl být formulován srozumitelněji, jedná se o hledání odpovědi na otázku znalosti dílčí složky repertoáru meziválečné rytmické gymnastiky a ověření principů získaných poznatků autorkou práce ve vlastní hudebně výchovné praxi. Druhý dílčí cíl v sobě implikuje předpoklad výzkumného zjištění, aniž by autorka stanovila výzkumné hypotézy. Část dat výzkumného šetření je pro stanovený výzkumný záměr nerelevantní, rep. jejich zjišťování nejsou založena na hypotézách, jež, jak bylo uvedeno, nebyly stanoveny.

V souvislosti s dotazníkem se ponižování znalosti prvků rytmické gymnastiky na znalost vybraných říkanek může jevit jako zjednodušené vyústění pohledu na danou problematiku. V případě ověření principů rytmické gymnastiky v praxi je třeba ocenit snahu o využití nabytých poznatků. Zároveň je důležité zmínit výše uvedenou skutečnost, že rytmická gymnastika se ve světě dále vyvíjí. Pokud se jedná o naši zemi, v průběhu 20. století se u nás přirozeně hudebně pohybová výchova vyvíjela a principy rytmické gymnastiky jsou v ní integrovány.

Celkově má práce logickou strukturu a je přehledně uspořádaná. Na konci bakalářské práce ovšem autorka pod seznamem použitých informačních zdrojů namísto seznamu obrázků a příloh rovnou uvádí přílohy s ponecháním číslování stran. V práci zůstaly drobné nedostatky, jako např. chybějící nebo nadbytečné mezery či nepřesnosti týkající se interpunkčních znamének. Zmíněné nedostatky nesnižují hodnotu práce v oblasti vyzjištěných poznatků. Současně je však třeba práci vytknout nejednotnost v dodržování odborného jazykového stylu používáním ich-formy, místy nadbytek nepodstatných informací týkajících dostupnosti publikací a vepisování nevyžádaných vlastních názorů v odborném textu.

Dílčí připomínky a návrhy:

- Přílohy jsou doplněním vlastní práce, a proto zpravidla nebyvají rozepisovány v obsahu, ale v seznamu příloh v závěru práce.
  - Dalcroze by měl být uváděn celým svým jménem, čili Jaques-Dalcroze
  - Str. 27: Kurikulární dokument se správně jmenuje Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, nikoli pouze Rámcový vzdělávací program, jak je zde uvedeno.
  - Namísto „synkopový rytmus“ (str. 49) se používá vyjádření „synkopický rytmus“, namísto „pohybový kanon“ (str. 49) „pohybový kánon“.
- Připomínky k dotazníkovému šetření:
- Str. 54: Autorka uvádí, že dotazník nezkoumal pohlaví respondentů, avšak na téže straně v předcházejícím textu hovoří o respondentkách a dále v textu je uvedeno, že dotazník vyplnily učitelky.
  - Tabulky z výzkumného šetření by měly být očíslovány a popsány a jejich přehled by měl být přiložen pod seznamem použité literatury.
  - V dotazníkovém šetření se autorka zaměřila na vyzjištění znalosti repertoáru, se kterým meziválečná rytmická gymnastika pracovala. Nicméně – jak nás vybízí současné různorodé kompetenční modely, ve své školní praxi by vyučující měli

usilovat o tvořivý přístup k výuce. Ten v sobě přirozeně zahrnuje také proměny, úpravy a inspiraci stávajícími materiály. Co nám tedy říká skutečnost, že vyučující zná říkanku, ale nepoužívá ji? Jaký z toho plyne závěr?

- Proč do dotazníkového šetření nebyly zařazeny národní písně?
- Ve výzkumu se ukázalo, že říkanky a písně se v praxi nejvíce uskutečňují ve věkové kategorii 3–6/7 let. Toto zjištění ovšem nepřináší žádné relevantní poznatky
- Na str. 68 autorka uvádí: „Práce se zaměřuje na využití potenciálu rytmické gymnastiky v dnešní hudební výchově v rámci předškolního vzdělávání, zejména na část rytmické gymnastiky, která je věnována předškolním dětem.“ – Co si zde autorka představuje pod „potenciálem“?

Otázky pro diskuzi:

- 1) Vysvětlíte rozdíl mezi současným chápáním pojmů rytmická gymnastika, rytmická výchova a hudebně pohybová výchova.
- 2) Na str. 19 se odkazujete na *Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy* (1981). Změnily se – a případně jak – po více jak 40 letech od vydání této práce požadavky na hudebně pohybové dovednosti dětí předškolního věku?
- 3) Jaká byla procentuální návratnost dotazníku – s ohledem na předpokládanou návratnost dotazníkových šetření lze dotazníkové šetření vnímat jako úspěšné?
- 4) Odkud pochází princip „hop“ a jak by se stručně ozřejmit jeho význam?
- 5) Při praktické aplikaci principů rytmické gymnastiky byla použita píseň Prší, prší. V práci je uvedeno shrnutí této realizace. Prosím uveďte, s jakým úspěchem rytmické aktivity zvládaly děti různého věku, a čím je možné rozdílnost zvládnutelnosti činností teoreticky podložit. Jakými rytmickými hodnotami začínali své rytmické aktivity autoři meziválečné rytmické gymnastiky? Proč tomu tak bylo?

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 15. 8. 2023

Jiřina Jiříčková